GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.
„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḐI.
Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe șése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.
ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 130. | Vinerĭ 27 Iulie (8 Augustŭ) | 1884.

Brașovŭ în 26 Iulie (7 Augustŭ).

Trebue se revenimŭ la cestiunea, ce amŭ atins'o în numĕrulŭ trecutŭ, mai alesŭ după ce ne vedemŭ din nou insultațĭ în modulŭ celŭ mai violentŭ și cu o manieră adevĕratŭ surugiéscă de câtră o fóie maghiară din Clușiu.

Limbagiulŭ murdarŭ, de care se folosesce acésta fóie față de noi, nu merită altă întêmpinare decâtŭ dispregulŭ nostru. Nu ne vomŭ mai pierde dér timpulŭ polemisândŭ c'unŭ ḑiarŭ de-o cultură și urbanitate așa de escuisită „patriotică,“ ci vomŭ cercá a rĕspunde la acusările întregei presse maghiare.

Scimŭ că încercarea nóstră va fi și de astădată zădarnică; scimŭ că înaintea pressei maghiare nu este valabilŭ nicĭ unŭ argumentŭ, de ar fi câtŭ de tare, décă combate principiele și purtarea ei; scimŭ că devisa Maghiarilorŭ în raportulŭ lorŭ cu Românii este aḑĭ: „Așa voimŭ, așa poruncimŭ;“ amŭ cititŭ mai erĭ érășĭ într'unŭ organŭ alŭ guvernului somațiunea: „décă nu vĕ place aicĭ, mergețĭ unde voițĭ, noi nu vĕ vomŭ reține, dér décă remânețĭ trebue sĕ vĕ supunețĭ necondiționată dictatului națiunei maghiare și nu avețĭ voiă sĕ fițĭ nemulțumițĭ și sĕ cârtițĭ în contra ei; tóte aceste le scimŭ și décă totŭ ne mai dămŭ ostenéla de a rĕspunde la acusările pressei maghiare, o facemŭ acésta numai pentru respectulŭ ce'lŭ datorimŭ cetitorilorŭ noștrĭ și pentru de a dá satisfacțiune consciinței publice ofensate.

Maghiarii au pĕcătuitŭ și pĕcătuescŭ mereu în contra nóstră și nimicŭ nu-i póte face sĕ se îndrepte. Una însĕ îi supĕră tare. Ii dóre că lumea din afară începe sĕ le cunóscă pĕcatele și sĕ-i arate cu degetulŭ. Pănă mai anii trecuțĭ Maghiarilorŭ li-a fostŭ succesŭ de a seduce opiniunea publică europénă în privința adevĕratelorŭ lorŭ năsuințe și le-ar plăcé și acum se trécă înaintea lumei de ómenĭ făr' de prihană, carĭ ar meritá simpatia și sprijinulŭ tuturorŭ popórelorŭ civilisate.

Este dér lucru fórte firescŭ ca foile maghiare sĕ fie înfuriate asupra nóstră fiind că, luptândŭ pentru causa dréptă a poporului românŭ, contribuimŭ la aceea, ca lumea sĕ afle adevĕratele intențiunĭ ale regimului maghiarŭ.

Grația multŭ defăimațilorŭ „agitatorĭ românĭ și sașĭ“ națiunile culte ale Europei cunoscŭ astăḑĭ raporturile dintre suprematiștii maghiarĭ și popórele aservite, sciu, că idealulŭ, de care se conduce aḑĭ regimulŭ maghiarŭ, este maghiarisarea și că, vrêndŭ a'lŭ realisá mai curêndŭ, elŭ și-a luatŭ refugiulŭ la forță.

Faptulŭ maghiarisărei cu forța odată constatatŭ, Maghiarii sunt discreditațĭ înaintea Europei și pretinsa lorŭ missiune civilisătóre este trasă la îndoiélă. Eată de unde vine că foile maghiare sunt așa de înfuriate contra acelora, carĭ descoperŭ pĕcatele maghiarismului violentŭ.

Unulŭ din ḑiarele guvernului ne mustră, pentru că ne plângemŭ în contra „națiunei maghiare ultra-cavalerescĭ și ultra-leale.“ Ei bine! décă Maghiarii sunt cavalerĭ atâtŭ de cumplițĭ, de ce âmblă cu doi banĭ în treĭ pungĭ și nu vorŭ sĕ rĕcunóscă mai bine cu tótă francheța pĕcatulŭ lorŭ. Compatrioții noștrĭ ar trebui sĕ scie, că în timpulŭ telegrafelorŭ și alŭ drumurilorŭ de ferŭ este absolutŭ imposibilŭ, ca atentatele, ce ei le comitŭ ḑîlnicŭ în contra esistenței nóstre naționale, sĕ rĕmână necunoscute lumei din afară. Așadar orĭ sĕ aibă curagiulŭ de a suportá consecințele barbarismului lorŭ, orĭ sĕ înceteze de a ne mai tiranisá.

A fi liberalŭ în ochii lumei și despotŭ la tine acasă póte merge numai pănă la o vreme și liberalismulŭ unguerescŭ este aḑĭ atâtŭ de compromisŭ înaintea monarchiei întregi și a străinătății, încâtŭ suntemŭ dispensațĭ de a mai demonstrá în specialŭ, că regimulŭ maghiarŭ în adevĕrŭ tinde a ne maghiarisá cu forța.

Este acum la rêndulŭ foilorŭ maghiare ca sĕ ne dovedéscă, că nu esistă acésta tendință, nu însĕ numai cu: „așa voimŭ și așa poruncimŭ,“ ci cu fapte neresturnabile. Sĕ ne arate câte scolĭ a înființatŭ regimulŭ ungarŭ de 17 anĭ încóce, pentru ca poporulŭ românŭ sĕ se instrueze în limba sa, căcĭ sciutŭ este, că unŭ poporŭ numai în limba lui se póte cultiva, și cum sprijinesce elŭ în generalŭ învĕțămêntulŭ românescŭ; sĕ ne arate ce mĕsurĭ a luatŭ pentru de a satisface trebuițele poporului român în administrațiă și justițiă și cum a îngrijitŭ ca toțĭ deregătorii și judecătorii din ținuturile locuite de Românĭ sĕ cunóscă bine limba română, ca sĕ pótă înțelege nĕcazurile și dorințele poporului și sĕ-șĭ pótă împliní chiămarea în modŭ mulțămitorŭ; sĕ ne arate c'unŭ cuvêntŭ totŭ ce a făcutŭ regimulŭ maghiarŭ pentru binele și prosperarea poporului românŭ.

Atuncĭ vomŭ pune într'o cumpĕnă faptele bune și într'alta faptele rele ale stăpânirei maghiare și décă faptele bune vorŭ precumpĕní vomŭ recunósce, că amŭ fostŭ în mare rĕtăcire cândŭ ne-amŭ plânsŭ în contra asuprirei maghiare. Décă insă nu ne potŭ dá dovedile cerute, foile maghiare sĕ aibă celŭ puținŭ atâta respectŭ de nenorocirea unui poporŭ, ca se nu-i iea în nume de rĕu, că strigă cândŭ este lovitŭ și însultatŭ.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ „Gaz. Trans.“)

Pesta, 7 Augustŭ. — Linia căii ferate de statŭ austriace Tapolcsany-Belicz se va predá comunicațiunii la 1 Septembre.

Toulon, 7 Augustŭ. — De alaltaerĭ diminéță au fostŭ 4, în Marsilia 8, în Arles 2 morțĭ de coleră.

Versailles, 7 Augustŭ. — Comisiunea congresului a primitŭ amendamentulŭ lui Andrieux, după care pretendenții la tronŭ sunt eschișĭ dela preșidenția republicei.

Paris, 7 Augustŭ. — Ministrulŭ-președinte francesŭ din Hue, capitala Anemului, a primitŭ instrucțiunea, ca pe noulŭ rege sĕ'lŭ recunóscă numai în casulŭ, când va recunósce și elŭ tóte clausele tractatului.

Ișl, — Impĕratulŭ germanŭ a prânḑitŭ la 3 óre în vila imperială. La prânḑulŭ de gală a luatŭ parte și archiducesa Valeria.

Bruxela. — După ședința camerei în care s'a desbătutŭ legătura diplomatică cu curia papală, deputații ultramontanĭ au fostŭ fluerațĭ de mulțimea poporului. S'au făcutŭ mai multe arestărĭ.

CRONICA ḐILEI.

M. Sa Impĕratulŭ și regele a adresatŭ comitelui Kalnoky următórea scrisóre: »Scumpe comite Kalnoky! In înțelegere cu amêndoi ministri mei președințĭ, voiescŭ, ca în statutele ordinelorŭ mele: »St. Stefanŭ,« »Leopoldŭ« și „Coróna de ferŭ« sĕ se desfiinţeze acele hotărîrĭ, care légă cu singuraticile grade ale ordinelorŭ pretențiunea de a fi înălțatŭ la unŭ titlu séu la demnitatea de consilierŭ secretŭ. Prin urmare, capitolulŭ VII din statutele ordinului „St. Stefanŭ,« § 23 din statutele ordinului »Leopoldŭ,“ în fine § 21 din statutele ordinului »Coróna de ferŭ« se vorŭ șterge pe viitorŭ. In privința acésta vețĭ luá dispozițiunile necesare și vĕ facŭ cunoscutŭ, că voiu avisá despre acésta și pe cancelarii acestorŭ ordine ale mele.«

*

Dómnele maghiare din Aradŭ au de gândŭ sĕ înfiinţeze unŭ ḑiarŭ, care sĕ fie redactatŭ numai de dame. Ḑiarulŭ va fi politicŭ, dar se va ocupá și cu arta bucătăriei.

*

Poliția din Aradŭ a pusŭ mâna pe doi înșelătorĭ, Inșelătorii îșĭ procuraseră documente provĕḑute cu sigile false și îșĭ adunau darurĭ filantropice. Pe unulŭ îlŭ chiamă Silbermann Samuel, pe celălaltŭ Schlesinger Victor; unde nu căpĕtau — luau.

*

Partida independentă croată va scóte dela 1 Septembre unŭ organŭ intitulatŭ »Ḑiarulŭ sud-slavicŭ.« Redactorŭ va fi numitŭ Derencin.

*

In Fiume a apărutŭ unŭ ḑiarŭ intitulatŭ »Litoralulŭ maghiarŭ“ (A magyar tengyermellék). Ḑiarulŭ e scrisŭ în 3 limbĭ: maghiară, italiană și germană. Limba germană i se pare ḑiarului „Egyetértés“ puținŭ justificată în ḑiarulŭ poliglotŭ, sub cuvêntŭ că în Fiume nimenea nu pricepe (?) limba germană.

*

Librăria și depositulŭ de hârtiă din Clușiu ale jidovului M. Schönfeld, în ḑilele trecute la 10 óre séra, s'au aprinsŭ și a arsŭ tótă marfa. Jidanulŭ e asiguratŭ cu 5000 fl. Numai de câtŭ s'au începutŭ a se face cercetărĭ din partea organelorŭ poliției. Sĕ nu fie causa focului »Geschäftulŭ?«

*

In ședința dela 4 Augustŭ a dietei din Bucovina s'au alesŭ în comitetulŭ administrativŭ alŭ țĕrii: Voinarovicĭ, Renney, Szimonovicĭ în loculŭ archimandritului Călinescu, Nicolau Mustață în loculŭ naționalului Lupulŭ. Da suplențĭ s'au alesŭ Alth, Flondor, Marin și Keschman.

*

Numĕrulŭ viilorŭ din Dealu-Mare, districtulŭ Prahovei, atacate de filoxeră se urcă la 175. — Guvernulŭ și-a procuratŭ substanțele necesare pentru distrugerea vițelorŭ uscate și tratarea celorŭ bolnave și le-a pusŭ la disposiția proprietarilorŭ de vii. Românulŭ ḑice, că dintre proprietarii de vii din podgoria atacată, numai unulŭ a consimțitŭ, până acuma sĕ aplice mésurile și s'a pusŭ pe lucru. Ceilalțĭ refusă de a face ceva!

*

»L'Indép. Roum.“ ne spune, că d. Maiorescu a plecatŭ în misiune în străinătate. Se ḑice că acuma se află la prințulŭ Antonŭ de Hohenzollern. Mai înainte d'a se întórce în țéră, d. Maiorescu se va oprí 2—3 ḑile la Berlinŭ. La întórcere se asigură, că va fi numitŭ administratorŭ alŭ domenului Coronei.

*

„Democratulŭ« ne spune că dela 20 Iulie circulațiunea cu birjele, între Comarnicŭ și Sinaia, a încetatŭ. Trenulŭ de persóne, plecândŭ dela gara Ploescĭ, trece în susŭ dela gara Comarnicŭ până la tunelulŭ celŭ micŭ, și de aci călĕtorii mergŭ pe josŭ o distanță órecare, trecêndŭ rîulŭ pe o punte provisorie, peste care bagajele se transpórtă cu nisce vagonete, ér de aci inainte unŭ trenŭ venitŭ dela Sinaia face transportulŭ. Acestŭ schimbŭ de mișcare se face și cu călĕtorii ce vinŭ din susŭ. Ér până la restabilirea liniei are sĕ mai trécă câtva timpŭ, décă în acestŭ intervalŭ, alte viiturĭ de ape nu-o vorŭ strică din nou.

*

Alteța Sa ducele de Nassau, unchiulŭ Maiestății Sale reginei, va sosi în sĕptămâna viitóre la castelulŭ Peleșului de la Sinaia,

*

Teatrulŭ naționalŭ din Bucurescĭ se va ilumina de sigurŭ cu lumina electrică. Unŭ creditŭ de 71,018 fr. s'a

deschisŭ spre acestŭ scopŭ ministeriului instrucţiunii publice.

*

De erĭ a începutŭ a funcţioná la oficiulŭ telegraficŭ din Bucurescĭ aparatulŭ Hughes pentru comunicaţia cu Pesta. Prin acestŭ aparatŭ se potŭ expediá până la 100 telegrame pe oră. Elŭ mai are asupra aparatului Morse, întrebuinţatŭ până acuma, şi avantagiulŭ că dă telegramele imprimate.

*

In Belgradŭ se facŭ pregătirĭ pentru primirea regelui României, Carol; punctele principale ale programei, care încă nu e stabilită definitivŭ, vorŭ fi: Salutarea sĕrbătorésca a óspelui regescŭ, unŭ prândŭ de galá, visitarea fortăreţii şi a Topciderului, o revistă de trupe, artificii şi unŭ balŭ.

*

La băile din Gastein a muritŭ în etate de 56 de anĭ prinţulŭ George Carageorgievici, în urma uneĭ bóle de plumânĭ. Cadavrulŭ va fi adusŭ la Viena.

*

S'a lăţitŭ vestea, că fiica principelui din Muntenegru, princesa Milica, se va logodí cu principele Bulgariei. „Mrg. Post" ḑice, că aicĭ a jucatŭ rolŭ şi influinţa rusescă, care în totŭ casulŭ are însemnătate politică.

*

S'a oferitŭ de o damă suma de 100,000 mărcĭ universităţii din Heidelberga, décă ar voi sĕ priméscă la studiu şi femei. Senatulŭ universitarŭ însĕ a refusatŭ darulŭ.

*

Fitzmaurice a făcutŭ în parlamentulŭ englesŭ următórea declaraţiune: Este îndoiosŭ că edictulŭ datŭ în România contra evreiiorŭ cu comerciŭ ambulantŭ s'a în contraḑicere cu articululŭ 44 alŭ congresului dela Berlinŭ. Intru câtŭ este adevĕratŭ, că evreii sunt constrînşĭ a părăsí România, guvernulŭ se va informá.

UNGURII ŞI ROMÂNII.

Sub acestŭ titlu „La France" publică urmĕtorulŭ articulŭ, subscrisŭ de L. Hugonnet:

Două pericole amenință Europa orientală: slavismulŭ şi germanismulŭ, a cărorŭ apropiere neaşteptată a causatŭ óre-care nelinisce în sînulŭ celorŭ două naţiunĭ, care, din timpulŭ dispariţiunei Poloniei, formézǎ antegarda civilisaţiunii.

Ungurii şi Românii simtŭ necesitatea de a se unĭ, dér cu tóte acestea ele se codescŭ. Presa din Bucurescĭ nu póte ignorá, că trei provincii românescĭ: Bucovina*), Transilvania şi Bănatulŭ sunt încă înlănţuite în monarchia ungurăscă, şi ea, presa, se întrébă, că óre „România irredentă" nu trebue sĕ aştepte emancipare sa de către Rusia?

Purtarea Ruşilorŭ în cestiunea Basarabiei trebue sĕ arate Românilorŭ, că ei n'au nimicŭ de sperată din acéstă parte, căcĭ ei sunt unŭ obstacolŭ pentru unirea Slavilorŭ din nordŭ şi din sudŭ şi slavismulŭ nu doresce decâtŭ dispariţiunea acestorŭ „despărţitorĭ ai Slavilorŭ."

După părerea mea, unirea Ungurilorŭ şi a Românilorŭ cu Slavii din sudŭ, spre a ajunge sĕ formeze în viitorŭ o confederaţiune ca cea a Elveţiei, este singura resolvare scientifică a problemei, şi eu amŭ propus'o acésta, sunt mai multŭ de ḑece anĭ, într'o naraţiune a călĕtoriei mele în România!

Pulszky ne spunea în anulŭ trecutŭ: „Mica nóstră ţérǎ n'are decâtŭ şese milióne de locuitorĭ." Dar nicĭ pe acestia nu-i are, căcĭ decând etnologia a intratŭ în politică, se scie fórte bine, că Maghiarii suntŭ celŭ multŭ cincĭ milióne, pe când din contră rasa română se ridică la aprópe unspreḑece milióne.

Ungurii recunoscŭ aḑĭ, că ei sunt turcĭ catolicĭ. Ei posedŭ calităţile şi defectele Turcilorŭ. Ei, ca şi aceştia, au respectatŭ comunităţile slave şi latine, ei n'au reuşitŭ nicĭ odată a le unificá. Principalulŭ obstacolŭ erá chiar limba lorŭ, care e din aceeaşĭ familiă ca şi a Osmanliilorŭ, adecă aglutinată, pe când Slavii şi Românii au limbĭ cu flexiune.

A fostŭ unŭ timpŭ, când Ungurii îşĭ făceu studiele în limba latină. Klapka a fostŭ instruitŭ în modulŭ acesta. Pentru-ce sĕ nu fi continuatŭ şi sĕ fi alesŭ una din cele două limbĭ: francesă séu italiană? Acésta e adoptată în marina austriacă şi în consulatele din Levantŭ. Ea domnesce pe litoralulŭ Adriaticei.

E absolutŭ necesarŭ, ca popórele, a cărorŭ esistenţă este deopotrivă ameninţată, sĕ ajungă a posede o limbă comună, fără care nicĭ odată nu se vorŭ puté înţelege.

Limba francesă este fórte răspândită în aceste ţinuturĭ**), dar, precum ḑiceŭ cu durere Polonesii, Franţa e pré departe! Cu tóte acestea noĭ suntemŭ iubiţĭ, dar speranţa în noĭ se perde, căcĭ în diferite împrejurărĭ amŭ doveditŭ o ignoranţă de necreḑutŭ.

Décă în 1849 amŭ fi avutŭ o diplomaţiă, ea ar fi pututŭ salvá republicile Ungariei şi României, fără sĕ dea o împuşcătură de tunŭ. Patrioţii ungurĭ au fostŭ înfrânţĭ, fiind că unŭ corpŭ de armată de 30,000 de Austriacĭ, retrasŭ pe teritoriulŭ românŭ, n'a fostŭ desarmatŭ şi internatŭ, cĭ a cantonatŭ în Carpaţĭ, pentru că sĕ revie sĕ atace în spate pe Ungurĭ, pe când Ruşii îi ameninţau în faţă. Maghiarii au fostŭ luaţĭ între două focurĭ. Atuncĭ ne-ar fi fostŭ uşorŭ sĕ obţinemŭ din partea Turciei desarmarea acestuĭ corpŭ austriacŭ. Comisarulŭ turcescŭ din România favorisá fórte multŭ revoluţiunea, pe care comisarulŭ rusŭ se silea sĕ o înăbuşéscă.

In 1859 Napoleon III. n'a vrutŭ sĕ scie de Ungurĭ pe carĭ i-ar fi pututŭ emancipá, fără sĕ se aştepte victoriele Prusiei din 1866. Dela acéstă epocă, unii ómenĭ politicĭ francesĭ n'au încetatŭ de a crede în posibilitatea unei alianţe austriace cu noi. Dar se trecea cu vederea că originea dualismului se află în înfrângerea Austriei de către Prusia şi că rĕsbunarea Austriei are sĕ fiă funastă Maghiarilorŭ. Iată pentru ce acestia, cu tótă simpatia lorŭ pentru Franţa, nu potŭ luá parte într'unŭ conflictŭ de acéstă natură. Ar fi necesarŭ, ca cestiunea sĕ fiă pusă astfeliu.

Poporulŭ parisianŭ, cu instinctulŭ sĕu, vedea mai clarŭ, în 1848, decâtŭ toţi ómenii noştri de statŭ. Elŭ simţiá că salvarea republicei şi a ţĕrii depinde de emanciparea tuturorŭ popórĕlorŭ Europei; şi elŭ rĕspundea prin strigătulŭ sĕu de: „Sĕ trăiască Polonia!" la circulara de necreḑutŭ a lui Lamartine, care în locŭ sĕ încurageze popórele, îndemná pe regĭ sĕ stea neutri. In acea ḑi Franţa a făcutŭ unŭ falimentŭ ruşinosŭ, pe când, cu mai puţină ignoranţă geografică, amŭ fi evitatŭ cele cincĭ rĕsboie marĭ, care dela acéstă epocă au devastatŭ Europa.

Arĕtŭ acestŭ punctŭ de vedere d-nei Adam, viguróssa ambasadóre „in partibus," care se silesce a păstrá Franciei amiciţii, pe care, de ḑece anĭ, diplomaţii oficialĭ le facŭ sĕ le perdemŭ.

Astfelŭ noi amŭ favorisatŭ, fără vre-unŭ folosŭ, întreprinderile panslavismului în Orientŭ, pe când ne-ar fi fostŭ uşorŭ de-a evitá rĕsboiulŭ din 1877. In congresulŭ din Berlinŭ amŭ fi pututŭ impedecá de a sacrificá pe amicii noştri: pe Românii şi pe Albanesii.

Am fi pututŭ anexa în pace Tunisulŭ, fără sĕ dămŭ espediţiunei nóstre aparinţa unuĭ atacŭ îndreptatŭ în contra Italiei şi fără sĕ tolerămŭ, ca presa oficiósă sĕ insulte în fiecare ḑi pe Italienĭ, vechii noştri tovarăşĭ de arme. In fine ce necesitate erá, sĕ permitemŭ, ca o mână de financiarĭ sĕ vĕndă Englesilorŭ poporulŭ egiptĕnŭ, care ne iubea şi ne iubesce încă?

Adesecrĭ e mai puţinŭ dificilŭ de a-şĭ face cineva datoria sa, decâtŭ a o cunósce. Adevĕratulŭ patriotismŭ nu constă în a linguşi prejudiţiele unei naţiunĭ, căci linguşitorii perdŭ popórele totŭ aşa de bine ca şi regii. Credŭ că e mai folositorŭ a spune adevĕrulŭ ţĕrii mele şi amicilorŭ sĕi.

„L'Indépendance roumaine," după ce mulţămesce d-lui L. Hugennot, că se interesézǎ de Românĭ, observă că unii scriitorĭ francesĭ comitŭ o eróre, durerósă pentru Românĭ, cândŭ îĭ punŭ pe unŭ piciorŭ egalŭ cu Ungurii. Scriitorii francesĭ, carĭ vorbescŭ uneorĭ cu entusiasmŭ despre „cavalerésca naţiune maghiară," nu se interesézǎ sĕ scie, décă în aceste ţinuturĭ mai sunt şi alte popóre, care merită şi mai multŭ interesulŭ unui France ñ. Causa e că Francesii nu cunoscŭ bine pe Ungurii, decâtŭ după reclamele ce-şĭ facŭ. Pe când Românii sunt unŭ poporŭ aprópe francesŭ prin sânge, temperamentŭ, educaţiune, moravurĭ etc., Ungurii n'au nicĭ cea mai mică asemĕnare cu nobila naţiune francesă, pentru că ei sugrumă mai multe milióne de fraţĭ de ai Francesilorŭ. „L'Indépendance roumaine" încă recomandă d-nei Adam acestŭ punctŭ de vedere şi o rógă atâtŭ pe dênsa, câtŭ şi pe d. L. Hugonnet şi pe toţĭ publicistii francesĭ, sĕ se intereseze a cunósce situaţiunea şi suferinţele Românilorŭ din regatulŭ St. Stefanŭ şi sĕ denunţe Europei civilisate intoleranţa Ungurilorŭ. Observaţiunile şi le încheiă numitulŭ ḑiarŭ astfelŭ:

Amŭ vré şi noi sĕ putemŭ propagá şi recomandá alianţă ungaro-română, dar „bunii noştri amici Ungurii" ne facŭ acestŭ pasŭ din ḑi în ḑi totŭ mai imposibilŭ.

Sĕ încépă a fi mai dreptĭ, mai umanĭ, şi atuncĭ noi vomŭ fi cei dintâiŭ carĭ le vomŭ întinde mâna.

CONFERINŢA DIN LONDRA JUDECATĂ DE ḐIARELE GERMANE.

O telegramă din Berlinŭ către „Pester Loyd" comunică următórele:

Tóte foile berlinese vorbescŭ despre nimicirea conferenţei din Londra cu satisfacţiune. „Berliner Tagblatt" îşĭ bate jocŭ de bĕtrânulŭ Gladstone peste mĕsură. Mai târḑiu esprimă este însă grozavulŭ atacŭ alŭ ḑiarului „Norddeutsche Allg. Zeitg.", care recunósce pe faţă, că Germania şi Francia au lucratŭ mână în mână în conferinţa din Londra şi declară interesele ambelorŭ state faţă de Anglia de identice. Lui „Times" i se pare, că suntŭ pe lume séu numai interese englesescĭ séu numai franţusescĭ. Celorlalte naţiunĭ puse faţă în faţă cu aceste două, carĭ se află la culmea civilisaţiunei, nu li-se recunósce dreptulŭ de a se îngrijí de interesele lorŭ proprii. Ele au numai sĕ se alipéscă de una din amêndoue puterile occidentale, şi ajungŭ numai indirectŭ la valóre. Anglia nu numai şi-a îndreptatŭ privirile spre Germania, ca sĕ apese asupra Franciei, ci acéstă dorinţă a Angliei s'a esprimatŭ şi faţă cu Austro-Ungaria, Italia şi Rusia deopotrivă. Anglia desigurŭ a aşteptatŭ, că numitele puterĭ marĭ îşĭ vorŭ ţine de onóre, a scóte castanele englezescĭ din foculŭ francesŭ, totuşĭ nicĭ una din cele patru puterĭ marĭ n'a aretatŭ înclinaţiune spre aşa ceva: Rusia, Austro-Ungaria, Italia totŭ aşa de puţinŭ, ca şi Germania; nicĭ una din acestea n'a aflatŭ, că este în interesulŭ lorŭ, a asuprí pe Francia pentru interesele Angliei; mai puţinŭ s'a pututŭ aşteptá acésta însă dela Germania, pe care „Times" o acusă de anĭ întregĭ, că a avutŭ şi are intenţiunĭ ostile faţă cu Anglia. Organulŭ principalŭ englesescŭ întărită în continuu pe Francia contra Germaniei; din norocire însă elŭ află totŭ atâta de puţinŭ creḑĕmêntŭ în Parisŭ, ca şi în Berlinŭ. Nepracticele aţiţărĭ englesescĭ au urmăritŭ într'adevĕrŭ scopulŭ, sĕ nimicéscă Germanilorŭ din Berlinŭ credinţa de mai înainte în bunăvoiţa Englesilorŭ şi sĕ ageréscŭ privirea politică a opiniei publice din Germania.

ANGLIA, FRANCIA ŞI PRINŢULŬ BISMARCK.

Despre atitudinea Germaniei la conferenţa egipténă scrie corespondentulŭ ḑiarului „Times" următórele:

„Care este, ḑice elŭ, adevĕratulŭ motivŭ, care împinge pe prinţulŭ de Bismarck sĕ sprijinéscă propunerile Franciei mai multŭ decâtŭ ale Angliei? Póte că, după părerea cancelarului, interesele Germanii sĕ fie identifice cu ale Franţei, în ceea ce privesce financele egiptene; póte că, abstracţiune făcêndŭ de interesele creditorilorŭ germanĭ, conferenţa procură prinţului de Bismarck o minunată ocasiune, ca sĕ-şĭ atragă bunele graţii ale Franţei fără sĕ între în oposiţiune directă cu Anglia.

„Dar se mai póte face şi altă ipotesă. Cancelarulŭ germanŭ, sprijinindŭ pretenţiunile Franciei, nu jócă óre mai multŭ joculŭ Angliei? Prinţulŭ de Bismarck a fostŭ totd'auna de părere — şi a şi declarat'o lordului Salisbury la congresulŭ din Berlinŭ — că în interesulŭ păcii europene, Egiptulŭ va trebui sĕ cadă mai curêndŭ séu mai târḑiu în puterea Angliei precum peninsula balcanică trebue sĕ fie privită ca o moştenire eventuală, ce are sĕ se împărţéscă între Rusia şi Austria.

„De aceea cancelarulŭ germanŭ a şi desaprobatŭ în totd'auna controlulŭ anglo-francesŭ în Egiptŭ temêndu-se ca nu cumva din acţiunea comună a acelorŭ două puterĭ occidentale pe malurile Nilului sĕ resulte nisce complicaţiunĭ d'o potrivă cu acele ce au produsŭ ocupaţiunea austro-prusiană în Şlesvig-Holstein. In fine prinţulŭ de Birmarck este de părere că haosulŭ financiarŭ alŭ Egipetului nu se va puté împrăştia printr'o conferinţă europénă, şi că elŭ va dura pe câtŭ timpŭ Anglia nu va avé mânile libere în Egiptŭ şi nu va puté sĕ lucreze pe propia ei rĕspundere, fără sĕ se îngrijéscă de intervenirea altorŭ puterĭ."

MANIFESTULU PRINŢULUI JÉROME NAPOLEON.

Prinţulŭ Jérôme Napoleon a adresatŭ membrilorŭ congresului următorulŭ manifestŭ:

D-vóstră vĕ întrunitĭ în adunarea naţională şi lucraţĭ ca putere constituantă. Adresându-mĕ către d-v. îmĭ esercitezŭ dreptulŭ meu de cetăţénŭ. Acestŭ dreptŭ l'amŭ plătitŭ cu exilŭ şi închisóre. Aducerea aminte de acéstă mĕsură arbitrară şi de aceste acte violente nu mĕ impedecă a-mĭ împliní datoria. Eu lasŭ pe séma pretendenţilorŭ, carĭ punŭ dreptulŭ lorŭ mai presusŭ de suveranitatea poporului, uneltirile ascunse şi alianţele echivoce. Décă aceştia tacŭ, eŭ sciu pentru ce facŭ acésta. Napoleon nu póte află ascultare la aceea, carĭ le urmézǎ, séu la aceia, carĭ le servescŭ. Eu apelezŭ la democraţĭ, la patrioţĭ, la bonaparţistĭ şi la adevĕraţii republicanĭ, la toţĭ apĕrătorii revoluţiunei. Pe când d-vóstră aplicaţĭ puterea constituantă la unele reforme ilusorice, continuaţĭ totodată a usurpá adunarea din 1871, care căreia aţĭ protestatŭ unanimŭ, confirmaţĭ constituţiunea, care are sĕ mulţăméscă nascerea sa unei intrigĭ, a căreĭ ţintă a fostŭ restauraţiunea regalistă; d-vóstră confirmaţĭ noulŭ sistemŭ, care nu e nicĭ monarchicŭ nicĭ republicanŭ, care vatĕmă principiele d-vóstră şi abia duce de aḑĭ pe mâne. Renunţaţĭ la tóte tradiţiunile d-vóstră şi vĕ certaţĭ pentru subtilităţile unei proceduri copilărescĭ. D-vóstră nu sunteţĭ de scusatŭ. Ţéra sufere, rĕulŭ cresce, afacerile se poticnescŭ, dificitulŭ se măresce situaţiunea esternă e plină întunecată şi periclitată, şi lumea se întrébă, încătrau mergemŭ? Stândŭ întrebarea astfelŭ, rĕspunsulŭ e, aruncă-te însuţĭ în periculŭ, apucă-te de aventurĭ. Descuragiarea şi trândăvia suntŭ cei mai sigurĭ factorĭ, carĭ promovézǎ reacţiunea.

Când vĕ sparie acéstă nelinişte şi voiţĭ sĕ delăturaţĭ neînţelegerile ce ne consumă, atuncĭ apelaţĭ la cetăţenii cei bunĭ. In tóte partidele se găsescŭ mulţĭ de aceia, carĭ vorŭ da uitării aceste neînţelegerĭ şi împreună cu acestea veţĭ căutá acea constituţiune, ce i se cuvine democraţiei nóstre. E în fine timpulŭ, sĕ gândiţĭ la ţérǎ Adresaţi-vĕ către ţéră, décă nu directŭ, cereţĭ cel puţinŭ alegerea de mandatari specialĭ, şi decretaţĭ întrunirea unei constituante. Acésta numai singură póte esecutá reformele necesare, şi décă sufragiulŭ universalŭ a con-

*) Bucovina se ţine de Austria şi nu de Ungaria.

**) In Ungaria, afară de căţiva magnaţĭ, şi pré puţinĭ literaţĭ, nu o cunósce mai nimenea.

firmatŭ lucrarea d-vóstră, cine ar cuteza sĕ refuse sprijinulŭ sĕu unui guvernŭ eşitŭ din voinţa poporului? O, de v'arŭ pĕtrunde iubirea de patriă; redaţĭ poporului esercitiulŭ suveranităţii sale. Acesta e dreptulŭ sĕu şi va fi puterea sa, şi numai atuncĭ veţĭ reafla marea naţiune. NAPOLEON.

ALUNGAREA RUŞILORU DIN BERLIN.

Cu privire la mĕsurile luate de poliţia din Berlin împotriva Ruşilorŭ de acolo, diarele ruse nu se esprimă într'unŭ chipŭ aprobătorŭ. Şi la ele au provocatŭ aceste mĕsurĭ órecare indignaţiune şi nu e fără cale dar sĕ vedemŭ ce dicŭ ele.

Diarulŭ, ce apare în Petersburg „Herold“ dice, că acéstă prigonire a supuşilorŭ muscali se face, pentru a încordá relaţiunile între Germania şi Rusia, întemeiându-se şi pe împrejurarea, că numai Ruşii sunt prigoniţĭ, în vreme ce pe Austriacĭ, Italienĭ, Francesi, Englesĭ, Americanĭ ş. a. nicĭ capulŭ nu îĭ dóre de ce face poliţia berlinesă. Numita fóie mai spune că în unele cercurĭ ale societăţii se speră, că principile Bismarck va întórce ér pe preşedintele poliţiei între graniţele, până la carĭ se întinde puterea lui, tocmai aşa cum a şciutŭ mai acum câţi-va anĭ se demisioneze pe unŭ căpitanŭ alŭ unei corvete de rĕsboiu, fiind că făcuse nisce încurcăturĭ internaţionale pe ţĕrmurii Spaniei. O causă convingĕtóre pentru justificarea acestorŭ mĕsurĭ, „Herold“ nu găsesce şi-apoi dice, că de-ar fi făcutŭ poliţia din Petersburg cu cei vr'o 12,000 Germanĭ de acolo, ce face poliţia din Berlin cu Ruşii, ai fi pututŭ sĕ aştepţĭ la declamărĭ despre sĕlbătăcia, barbaria şi brutalitatea ruséscă“ şi Ddeu mai scie ce. Germania ar fi socotitŭ o astfeliu de întêmplare dreptŭ o ofensă Nu póte pricepe în sfîrşitŭ diarulŭ rusescŭ, cum de se póte da atâta putere unui simplu capŭ de poliţiă, încâtŭ sĕ i se permită a comite fapte şi-a luá mĕsurĭ provocatorice pentru Rusia, a cărei prietiniă cu Germania este aşa de strînsă.

Cu mai pronunţată mâniă şi indignare vorbesce diarulŭ lui Komaroff:

»Nu este cu putinţă a desaprobá de ajunsŭ ce sĕ petrece acum în Berlin. Chiar şi în vremile, în carĭ statulŭ rusescŭ erá atâtŭ de micŭ, încâtŭ nu ajungea cu hotarĕle sale, decâtŭ până la Smolensk şi Nişny-Novgorod, supuşii lui nu au fostŭ surghiuniţĭ de nicăirĭ cu o astfeliu de crudime. Din vremile lui Petru I. nimenĭ nu s'a jucatŭ cu atâta uşurinţă cu numele rusescŭ şi cu onórea unui supusŭ rusŭ.«

„Nu amŭ dice nimicŭ, decă mĕsurile, fie chiar şi mai crude şi mai nebunescĭ, ce le ia poliţia germană împotriva supuşilorŭ ruşi, s'arŭ întinde şi asupra supuşilorŭ celorlalte state. Atuncĭ ar puté alunga pe toţĭ străinii sub cuvêntŭ, că sunt vagabundĭ, seu nihilişţĭ ş. a, şi lumea ar dice: Asta'i o ţéră neospitalieră, pe care nu trebue sĕ o mai visitămŭ. De vreme ce însă acésta brutală procedură se îndreptă numai împotriva supusilorŭ ruşĭ, unŭ statŭ mare nu póte sĕ lase sĕ trécă o astfeliu de întêmplare fără a lua sémă de dênsa.« . . .

»Cu mai mare dreptŭ amŭ puté alungá noi pe toţĭ străinii de origine germână, carĭ nu s'au aşedatŭ numai în Rusia, ci au apucatŭ dela începutŭ şi totdéuna pe calea »intrigelorŭ interne.« Noi nu numai că nu amŭ făcutŭ acéstă, ci le-amŭ făcutŭ locŭ supuşilorŭ germanĭ la multe întreprinderĭ private, societăţĭ de căi ferate şi chiar şi la posturile de statŭ. Sĕu din pricina acésta se pórtă Germania către supuşii ruşi de înaltă posiţiune în chipulŭ arătatŭ, cum s'ar purtá adecă şi către unŭ ţîganŭ fără casă, fără masă şi necunoscutŭ de nime? . . . De bună sémă nu va lipsi o resolvare repede a acestei cestiunĭ.

ARESTĂRĬ ÎN VARŞOVIA.

După cum spunŭ diarele din Cracovia, în Varşovia domnesce o mare panică, în urma numeróselorŭ arestărĭ ce se facŭ mereu. „Reforma« raportézǎ: că Mercurĭ séra a sositŭ din Moscva unŭ agentŭ poliţienescŭ însoţitŭ de alţĭ câţĭ-va poliţai, întrară într'o grădină situată în suburbia »Lumea-nouă,« ca sĕ pândéscă trei nihilişţĭ. Aceştia, cum observară pe poliţaĭ, doi din ei fugiră, ér alŭ treilea trase cu revolverulŭ asupra năvălitorului agentŭ şi îlŭ răni greu. Comisarulŭ poliţiei însă, care încă însoţia pe agentŭ şi asupra căruia încă trăsese nihilistulŭ cu revolverulŭ, isbutì sĕ-lŭ răniască la mână cu o sabiă şi numai aşa nihilistulŭ a pututŭ fi prinsŭ şi condusŭ împreună cu agentulŭ rănitŭ. Atentatorulŭ trebue sĕ fi fostŭ unŭ revoluţionarŭ periculosŭ, numele sĕu până acum nu s'a menţionatŭ. Iar ceilalţĭ doi nihilişţĭ n'au pututŭ fi până acum prinşĭ. — Judecătorulŭ de pace Bardovski, care a fostŭ arestatŭ, fù pusŭ în libertate pentru o garanţiă însemnată, dar s'a suspendatŭ din funcţiunea sa.

REUNIUNEA PENTRU AJUTORAREA VĔDUVELORŬ.

Comitetulŭ reuniunei dómnelorŭ române pentru ajutorarea vĕduvelorŭ scăpătate gr. or. din Braşovŭ şi Săcele are onóre a publicá numele membrelorŭ fundătóre, ajutătóte şi active, precum şi sumele de banĭ încurse, care prin acésta şi in publicitate sĕ chitéeă cu mulţămită.

Braşovŭ, în 18 Iuliu 1884.

Comitetulŭ
prin St. Iosifŭ, secretarŭ.

LISTA Nr. I.

Membre fundătóre cu câte 25 fl. odată pentru totdéuna: D-le Susana A. Mureşianu, Maria G. Stănescu, Octavia M. Stănescu, Hareti Stănescu, Elena A. Popovicĭ, Maria Diamandi Manole. Suma totală 150 fl.

Membri sprijinitorĭ: D-nu Const. I. Poppasu 25 fl., I. H. Navrea 5 fl., Ioanŭ Munténŭ comers. 3 fl., Iosifŭ Baracŭ prot. 3 fl., D-na Marina M. Mandragiu din Câmpina 3 fl., D-lŭ Dr jur. T. Nica din Bucurescĭ 3 fl.. Suma 42 fl..

Membre active pe cincĭ anĭ: D-nele Maria G. Bariţiu 5 fl., Victoria C. Iuga 5 fl., Maria Munteanu 5 fl., Marina Dragon Pulpaşŭ 5 fl., P. T. Pernea 5 fl. Suma 25 fl.

Membre active: D-nele Elena Th. Mantsu 1 fl., Maria C. Hovsepianŭ 1 fl., Ana Petrescu 1 fl., Maria Pr. Pascu 2 fl., Eugenia Pascu 1 fl., Elena I. Mantsu 1 fl., Maria Christu 1 fl., Hgnes Duşoiu 2 fl., Maria N. Duşoiu 2 fl., Maria H. Ciurcu 1 fl., Zoe M. Dima 1 fl., Elena P. Dima 1 fl,, Sofia Sĕniuţă 1 fl., Sofia Dimitriu 1 fl., Polixena Ilasievicĭ 1 fl., Salomia Baboianu 1 fl., Cornelia Mărgineanu 2 fl., Zinca Ingiurli 2 fl., Stănica Iarca 1 fl., Marina Russu 1 fl., Maria D. Furnică 1 fl., Paraschiva Iosifŭ 1., Carolina Nicolau 1 fl., Reveica Găitănariu 1 fl., Zinca I. Stinghe 1 fl., Maria L. Nastasi 1 fl., Maria Constantinides 1., Eleftera Zlatcu 1 fl., Carolina Lengerŭ 2 fl., Elena N, Orghidanŭ 1 fl., Elena Bidu 1 fl., Ana G. Brezanu 1 fl., Rosalia Pilţia 1 fl., Maria G. Navrea 1 fl., Sultana Bidu 1 fl., Elena G. Russu 1., Ecaterina Popovicĭ 1 fl., Elisa Mureşianŭ 1 fi., Maria Prişcu 2 fl., Catinca Prişcu 2 fl., Zoe Petricŭ 1 fl., Filotea Glodarŭ 1 fl., Efrosina R. Panţu 1 fl., Paraschiva Ch. Olteanŭ 1 fl., Elena Lupanŭ 1 fl., Maria Belu 1 fl., Filotea Budiu 2 fl., Dina I. Manole 2 fl., Emilia A·onŭ 1 fl., Teoni Ch. Navrea 1 fl., Maria D. Stinghe 1 fl., Elena Pascu 1 fl., Alexandrina Moldovanŭ 1 fl., Elena Sfetea 1 fl., Elena Arefta 1 fl., Elena Dancea 2 fl., Reveica Zĕrnoveanu 2 fl., Paraschiva Gămulea 1 fl., Paraschiva Calianŭ 1 fl., Elena Iliescu 2 fl., Paraschiva N. Navrea 1 fl., Iustina G. Stinghe 1 fl., Ecaterina G. Stinghe 1 fl., Elena Stinghe 1 fl., Reveica Mitocŭ 1 fl., Elena Presmereanŭ 1 fl., Ana Panţu 2 fl., Teresia Popŭ 1 fl., Maria Bacicŭ 1 fl., Maria Lupanŭ 1 fl., Marina Bacicŭ 1 fl., Paraschiva Zamfirŭ 1 fl., Marina Furnică 1 fl. P. Neguşŭ 2 fl., Stanca Moroianŭ 1 fl., Paraschiva G. Cioflecŭ 1 fl., M. Mălaiu 2 fl., Reveica Muscă 1 fl., Reveica Neguţŭ 1 fl., Maria C. Rîşnoveanu 1 fl., Maria St. Stinghe 1 fl., Iudita Vătăşanŭ 1 fl., Paraschiva G. Dărdescu 1 fl., Maria Grindu 1 fl., Maria Butnar 1 fl., Frosina Căpăţînă 1 fl., Reveica S. Pulpaşiu 1 fl., Maria Climenescu Băncilă 2 fl., Carolina D. Constantinŭ 2 fl., Paraschiva Ucenescu 1 fl., Paraschiva Peligradŭ 1 fl., Reveica St. Găitanŭ 1 fl., Efrosina I. Popescu 1 fl., Virginia I. Bombĕnŭ 1 fl., Maria Pitişŭ 1 fl., Elena Voina 1 fl., Maria Colibanŭ 1 fl., Suma 114 fl.

DIVERSE.

Grevă în Budapesta. — Lucrătorii şi instalatorii de gazŭ şi apeducte ţinură Dumineca trecută în Budapesta o adunare, în care s'au consultatŭ despre diferenţele existenţe între ei şi măiestrii lorŭ. Diferenţa principală constă în neîntrerupta ocupaţiune de la 6 óre diminéţa pâna la 7 óre séra, óre de lucru pe care măieştrii voiau sĕ le ţiă şi în viitorŭ. Adunarea unanimŭ a luatŭ hotărârea, ca lucrulŭ sĕ se încépă numai de la 7 óre diminéţa şi sĕ dureze până la 7 óre séra, şi a însărcinatŭ unŭ comitetŭ, sĕ comunice acésta hotărîre societăţii; în casŭ cândŭ acésta nu le va face concesiunea cerută, lucrătorii abdicŭ la posturile lorŭ.

—x—

Împĕratulŭ şi împărţitorulŭ de scrisorĭ. — Împărţitorulŭ de scrisorĭ Müller, de la oficiulŭ postalŭ din Alsergrund, a predatŭ unui pungaşiŭ în Hotelŭ »Union« trei asignaţiunĭ postale în preţŭ de 500 fl. carĭ a fostŭ avisatŭ oficiosŭ sĕ-i restitue. Müller, care mai nainte fusese trâmbitaşŭ la husarĭ, şi mai târdiu diriginte alŭ musicei reuniunei veteranului militarŭ baronŭ Filipovicĭ a făcutŭ recursŭ contra sentinţei, în urma acestui recursŭ a plătitŭ 250 fl. odată şi 5 fl. i s'au detrasŭ pe fie-care lună din léfă. Bătrênulŭ Müller, care servise statulŭ aprópe 43 de anĭ, în 29 Maiŭ fù primitŭ în audienţă la împĕratulŭ, cere ii promise a ordoná investigaţiune. Controlorulŭ supremŭ alŭ postei din Alsergrund, Ignaţiu Ulbrich, în Vinerea trecută încunosciinţă pe bătrênulŭ Müller, că e scăpată do plată, ìi îmênnă decretulŭ, prin care împĕratulŭ sĕu la eliberatŭ de orì şi ce solvire. Cu lacrămile în ochi mulţămì bĕtrênulŭ husarŭ şi împărţitorŭ de scrisorĭ superiorului sĕu pentru graţia împărătéscă.

x

Unŭ actŭ de pietate. — Din procesulŭ omorîtorilorŭ Hugo Schenk şi consoţilorŭ sĕi e cunoscutŭ faptulŭ, că acéstă bandă de tâlharĭ între altele a avutŭ planulŭ sĕ omóre şi pe domnişóra Hedviga de Malfatti. Acésta de bucuriă, că a scăpatŭ de atentatŭ, a ridicatŭ lângă vila sa, lêngă Küniglberg în Hiezing, o capelă spre aducere aminte.

—x—

O salvatóre curăgiósă. — In baia cea mare de rîu din Szobolcs în Ungaria, care are douĕ despărţĕminte, fórte departe unele de altele, pentru dame şi bărbaţĭ, doi tinerĭ îndrăsneţĭ au trecutŭ preste graniţele prescrise şi se apropiau înotândŭ de baia damelorŭ. Damele, deşì cam mânióse, deodată s'au spĕriatŭ, vĕdêndŭ, că unulŭ din înotătorĭ obosindu-se cădus̨e într'o vâltóre şi erá în periculŭ sĕ se înnece. Elŭ strigá desperatŭ după ajutorŭ, care dela bărbaţĭ ar fi venitŭ prea târdiu, cândŭ tênera soţiă a unui profesorŭ de gimnasiu, d-na Kopcsai, neconsiderândŭ nicĭ toaleta sa şi nicĭ periculului, în care se aflá, sărí cu curagiu peste scândurile despărţitóre şi scóse pe nenorocitulŭ, eare îşĭ mai perduse consciinţa, din gura morţii.

—x—

O partiă de tarocŭ în trenŭ. — Trei călĕtorĭ jucau de trecere de vreme într'unŭ cupeu tarocŭ. Tocmai împărţise unulŭ dintre dênşii cărţĭ şi celălaltŭ cumpĕrase trei cărţĭ — cum e joculŭ — cândŭ întrà conductorulŭ nĕcăjitŭ in cupeu şi le cere cărţile de drumŭ. Celŭ ce cumpere acele treì cărţĭ credêndŭ că conductorulŭ vrea sĕ facă numai o glumă, i-a datŭ acele trei cărţĭ; ér conductorulŭ, fără de a se mai gândí, le marchează cu cleştele. Jucătorii amuţiră pentru unŭ momentŭ. După ce şi-au venitŭ însă în fire, căutară pe conductorŭ se le marcheze şi celelalte cărţĭ, ca sĕ-şĭ pótă continuá joculŭ.

—x—

Concertŭ de bucătăriă. — In America concertele de piano încă şi-au perdutŭ puterea, care o avéu mai înainte. Dară »concertulŭ de bucătăriă‹ este nou şi toţĭ vorbescŭ despre elŭ. O d-şóră din Scoţia, anume Dodd l'a adusŭ în modă, şi dreptŭ vorbindŭ nu a adusŭ ceva rĕu. Mai întâiu făcŭ o carte de bucătăriă, care nu lasă nimicŭ de doritŭ în ce privesce o gătire peactică, eftină şi repede. Aşa d. e. acéstă carte conţine diferite recete, după carĭ cu douĕdecĭ şi cincĭ de »cents,» se póte pregătí unŭ prândŭ îndestulitorŭ pentru şése persóne. Şi nu e lucru de glumă. D-şóra Dodd ţine cursurĭ în salele societăţii »Cristian Asociaţion of young Men‹ în New-York, gătindŭ totŭ atuncĭ mâncarea despre, care vorbesce. Este de necredutŭ cu ce iuţélă, simplicitate şi curăţeniă gătesce ea în presenţa publicului şi instruéză tot-de-odată. Atâtŭ de raţionată şi lămurită este gătirea ca şi discursulŭ ei. Bucatele gătite rĕmânŭ fórte puţinŭ timpŭ în sală, din causă că publiculŭ se întrece a-le cumpĕrá. Trebue însĕ sĕ menţionămŭ şi sĕ facemŭ cunoscutŭ, că jumĕtatea publicului trebue sĕ se mulţăméscă numai cu mirosulŭ bucatelorŭ. Mirosulŭ bucatelorŭ confirmă teoria d-şórei Dodd. Reformatricea gastronomiei crede că numai cu acestŭ ciclu de cursurĭ nu este împlinită misiunea sa şi că maì trebue sĕ trécă câtăva vreme. Ţinta ei este, sĕ înfiinţeze unŭ felŭ de universitate de arta bucătăriei cu unŭ laboratoriu, unde orĭ-cine sĕ pótă învĕţá iute şi în modŭ practicŭ, cum se gătéscă mâncărĭ bune şi nutritóre cu mijlóce modeste.

—x—

Unŭ Ungurŭ între antropofagĭ. — O fóie ungurésca a primitŭ în dilele acestea dela Arthur Grünn, din Santo Spirito (Australia) o scrisóre fórte interesantă, care se ocupă cu descrierea ţĕrii şi a ómenilorŭ. »Mĕ aflu« scrie Arthur »în Spirito Santo, lângă rîulŭ Mordan între antropofagĭ. Nicăirĭ pe lume nu s'a lăţitŭ urîciósa datină a antropofagiei aşa de tare şi fără sĕ se pótă sfîrşi, ca în acestŭ petecŭ de pămêntŭ, care l'a descoperitŭ cuceritorulŭ spaniolŭ Quiros în anulŭ 1606. Zadarnică a fostŭ năsuinţa împreunată cu marĭ sacrificii a misionarilorŭ, aceste bestii nu potŭ sĕ se desbere de a mânca carne de omŭ. S'a întêmplatŭ acum 45 de anĭ, că au mâncatŭ pe renumitulŭ misionarŭ englesŭ Villims. Décă potŭ sĕ-şĭ procure de undeva carne de omŭ, o mănâncă şi adĭ mai bucurosŭ, ca orĭ ce delicateţă. Că eu n'am ajunsŭ încă în gura lorŭ, am sĕ mulţămescŭ împrejurărei, că pe mine mĕ privescŭ ca p'o fiinţă divină. Şí acésta este de a se atribuì aparatului meu americanŭ de fotografiă, escelentului meu revolverŭ Remington, vr'o câtor-va rachete sunătóre şi fricei nemărginite a acestorŭ sĕlbaticĭ. Când au vĕdutŭ aceste creaturĭ tablourile făcute de mine, se rugău ca la unŭ Dumnedeu, căcĭ astfelŭ de minunĭ încă nu mai vĕduseră până acum. Câteva dile mai nainte însĕ am auditŭ, că li se face poftă grozavă de trupulŭ meu, căcĭ licărindŭ cu limba dicéu în limba lorŭ. »Bunŭ ar mai fi de mâncatŭ.« Pe mine mĕ trecură fiorĭ recĭ. Iute am aprinsŭ o rachetă, ale cărei scântei le-am îndreptatŭ asupra Canibalilorŭ, şi acésta îi sperià aşa de tare, încâtŭ o luară la fugă căutândŭ a se depărtá câtŭ mai repede de mine.

Editorŭ: **Iacobŭ Mureşianu.**
Redactorŭ responsabilŭ: **Dr. Aurel Mureşianu.**

Cursulŭ la bursa de Viena
din 6 Augustŭ st. n. 1884.

Rentă de aurŭ ungară 6%	122.15	Bonurĭ croato-slavone . .	100.—
Rentă de aurŭ 4% . . .	92.30	Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	99.75
Rentă de hârtiă 5% . .	89.10	Imprumutulŭ cu premiu ung.	116.02
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	142.40	Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului .	115.25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune) . . .	96.50	Renta de hârtiă austriacă	81.05
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	118.50	Renta de arg. austr. . .	81.90
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	102.10	Renta de aurŭ austr. . .	103.52
Bonurĭ rurale ungare . .	101.25	Losurile din 1860 . . .	134 25
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.—	Acțiunile băncei austro-ungare	863.—
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	101.—	Act. băncei de creditŭ ung.	315.25
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.—	Act. băncei de creditŭ austr.	314.75
Bonurĭ rurale transilvane	101 25	Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.74
		Napoleon-d'orĭ	9.65½
		Mărcĭ 100 împ. germ. . .	59.45
		Londra 10 Livres sterlinge	121.45

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 23 Iulie st. v. 1884.

Renta română (5%). . . .	Cump.	93½	vênd.	94
Renta rom. amort. (5%) . .	»	95⅜	»	——
» convert. (6%) . .	»	97¼	»	98
Împr. oraș. Buc. (20 l.) . .	»	34¼	»	——
Credit fonc. rural (7%) . .	»	102¼	»	102¾
» „ „ (5%) . .	„	90½	„	91
» » urban (7%) . .	»	101¾	»	102
» » » (6%) . .	»	97½	»	98
» » » (5%) . .	»	87½	»	88
Banca națională a României	»	1325	»	1400
Ac. de asig. Dacia-Rom. . .	»	345.½	»	347
« » » Națională . .	»	239½	»	—
Aurŭ	»	5 30.%	»	.—
Bancnote austriace contra aurŭ	»	2.07.	»	2.09

Cursulu pieței Brașovŭ
din 7 Augustŭ st. n. 1884.

Bancnote romănescĭ	Cump.	9.12	Vênd.	9.16
Argint românesc	»	9.10	»	9.15
Napoleon-d'orĭ	»	9.62	»	9.66
Lire turcescĭ	»	10.88	»	10.96
Imperialĭ	»	9.84	»	9.88
Galbenĭ	»	5.62	»	5.66
Scrisurile fonc. »Albina« . . .	»	100.50	»	101.50
Discontulŭ » . . .	7—10 % pe anŭ.			

Numere complete din „Gazetă“ dela 1 Ianuariu a. c. se mai află.

ABONAMENTE LA „GAZETA TRANSILVANIEI.“

se potŭ face la **1** și **15** a fie-cărei lunĭ.

Pentru Austro-Ungaria pe anŭ . . .	12 fl. v. a.	
„ „ „ ½ „ . . .	6 „ „	
„ „ „ ¼ „ . . .	3 „ „	
Se acórdă abonamente și lunare cu . .	1 „ „	
Pentru România și străinătate pe anŭ .	36 francĭ	
„ „ „ „ ½ „ .	18 „	
„ „ „ „ ¼ „ .	9 „	

Celŭ mai ușorŭ mijlocŭ de abonare este prin mandatŭ postalŭ. Abonamentele se plătescŭ înainte.

Rugămŭ pe domnii abonațĭ sĕ binevoiéscă a ne da lămuritŭ adresa, ca trimiterea diarului sĕ nu sufere nicĭ cea mai mică întârdiere.

Administrațiunea.

Tipografia Alexi Brașovŭ.